

Kresťanský Boh je Bohom periférií

Roman Cardal

23. augusta 2022 ✝ Cirkev Spoločnosť

Celý vesmír je pred Bohom *ako kvapka rannej rosy*. Kresťania si túto pravdu, zjavenú už v Starom zákone, iba zriedka pripomínajú. Keby na ňu mysleli častejšie, videli by v správnejšom svetle aj svoj vzťah k Stvoriteľovi. Namiesto toho sa, žiaľ, často nechávajú ovplyvňovať názormi rôznych „teologických celebrit“. Tie naopak neprimerane zdôrazňujú význam ľudskej bytosti a zároveň s tým demontujú hlavné piliere tradičnej kresťanskej viery. Činia tak predovšetkým odvolávajú sa na vyústenie vývoja modernej filozofie a výsledky modernej vedecko-technickej revolúcie.

Zdroj: rawpixel.com

Hoci to mnohí nechcú počuť, takíto teológovia nie sú v žiadnom prípade dobrým sprievodcom na ceste kresťanského života. Stačí si prečítať iba pár riadkov z ich pera, aby sme narazili na vážne nezrovnalosti. Väčšinou sa nás snažia presvedčiť, že tradičné poňatie kresťanskej viery už nie je udržateľné vo svetle moderných filozofických a vedeckých teórií. Pád geocentrizmu ho podľa nich definitívne pochoval.

Keď sa zamyslíme nad povahou kresťanského učenia, čoskoro zistíme, že Stvoriteľ svojím konaním neustále pripomína človeku základnú ontologickú pravdu o bytostnej priepasti, ktorá ich navzájom oddeľuje. Je to tak aj v prípade, keď sa Nekonečno stretáva s konečnou ľudskou realitou. Na stránkach Starého zákona sa dozvedáme, že k tomu nedošlo spôsobom, aký by sme očakávali. V dejinách ľudstva to „božské“ bolo prakticky vždy spájané s hrozivou mocou a výsostnosťou. Božskými boli faraóni, králi a vládcovia veľkých ríš. Božské sa hľadalo na vrcholoch spoločenskej hierarchie. Čím väčšia bola dôležitosť človeka, tým väčšia aura božskosti ho obklopovala.

Starý a Nový zákon sú v tomto ohľade oveľa realistickejšie, pretože sa v nich prejavuje pravá povaha vzťahu *svet človeka – Stvoriteľ*. Ako sme videli, pred Ním nie je veľký ani celý Vesmír, nieto ešte nejaký upachtený pozemský červík. Starý zákon to podáva tak, že si Boh pre svoje zámery vyvolil Abraháma. Teda žiadneho vládcu, žiadneho panovníka, ale obyčajného pastiera z východných stepí. Podobná séria jeho rozhodnutí sa potom v dejinách Izraela opakuje mnohokrát – Jakub, Jozef, Mojžiš, Dávid atď. Všetci boli povolani nie z trónov a palácov, ale z nízkych pomerov.

Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že Mojžiš vyrastal vo faraónovom paláci a Dávid bol izraelským kráľom.

Mojžiš sa vzdal svojich privilégií, aby sa dal do služby Božiemu plánu, a Dávid bol tiež najprv pastierom – až potom bol zvolený za kráľa na základe princípu „povýšenia ponížených“. V Novom zákone sa na tejto logike Božieho pôsobenia nič nemení – Panna Mária je bezvýznamná izraelská dievčina, ktorá bola vyvolená „*pre veľké veci, ktoré pre ňu urobil Ten, ktorý je mocný*“. Sám Kristus ukazuje, že výsostnosť Boha je niečo úplne iné, než to, čo sa tradične spájalo s božstvom. Rodí sa v jaskyni alebo v maštali, žije v neznámom Nazarete, stojí v rade kajúcnikov na brehu Jordánu a čaká na Jánov krst, stýka sa s ľuďmi na okraji vtedajšej spoločnosti, umýva učeníkom nohy, vyhlasuje sa za ich služobníka a nakoniec za nich ponúka svoj život ako výkupnú obeť.

Argumentovať pádom geocentrizmu ako dôvodom úpadku kresťanskej viery je teda vzhľadom na skutočnú povahu kresťanstva úplný nezmysel. Kresťanský Boh je Bohom periférií. Celú vec treba úplne obrátiť. Geocentrické poňatie sveta vôbec nezodpovedá kresťanskému chápaniu reality. Skutočnosť, že ju prekonala moderná veda, je krokom k zosúladieniu povahy reality s kresťanským učením. Čím viac sa bude ukazovať, aké bezvýznamné je postavenie človeka vo vesmíre, tým lepšie je to pre kresťanské posolstvo. Učenie o stvorení totiž predpokladá, že bytostný rozdiel medzi Stvoriteľom a stvoreniami je nekonečne veľký. Samozrejme, vzhľadom na osobnú povahu človeka možno vyzdvihovať jeho veľkosť a uvažovať o jeho podobnosti s Bohom, ale na pozadí takýchto úvah je vždy potrebné vnímať prítomnosť základnej pravdy, že sme boli k ľudskému životu povolani z ničoty.

O tom, že k tomuto učeniu sa treba stále vracieť, svedčí známa evanjeliová scéna opisujúca udalosť svadby v Káne Galilejskej. Počas nej sa Panna Mária, žena bez hriechu a bez poškvry, obracia na svojho Syna s prosbou, aby vyriešil problém nedostatku vína. Odpoveď, ktorú dostala, bola dosť tvrdá. Kristus na jej žiadosť reaguje s odstupom a pripomína jej, že nemajú nič spoločné! Ak túto scénu budeme chápať vo svetle pravdy o stvorení, pochopíme, že Stvoriteľ tu hovorí k svojmu stvoreniu. Na jednej strane poukazuje na svoju neobmedzenú stvoriteľskú moc, na druhej strane ukazuje, aká bezvýznamná je pred ním každá stvorená skutočnosť. A predsa sa Boh v tejto stvorenej sfére angažuje. Kto by nevidel, že je to skutočne božské?

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/krestansky-boh-je-bohom-periferii/>